

Fristående skolor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 45 yrkanden från allmänna motionstiden 2004 som gäller fristående skolor.

Utskottet föreslår att samtliga yrkanden avslås.

Yrkandena handlar bl.a. om begreppet fristående skolor, villkoren för fristående skolor liksom rättigheter och skyldigheter för dessa, utredning om konsekvenserna för kommunerna med fristående skolor och konfessionella skolor. Vidare behandlas yrkanden om villkoren för etablering av fristående skolor samt frågor om ersättning och tillsyn. Andra yrkanden handlar om fristående skolors möjligheter att anordna individuella program, vuxenutbildning och fritidsverksamhet. Yrkanden om minsta elevantal, undervisning i frågor om homo-, bi- och transsexualitet samt skolskjuts behandlas också.

Utskottet hänvisar i sina bedömningar bl.a. till tidigare ställningstaganden och till pågående utredning eller beredning, bl.a. av Skollagskommitténs betänkande *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121).

Mot utskottets förslag när det gäller införandet av ett sista datum för besked om etableringstillstånd för att starta en fristående skola har fem partier (m, fp, kd, c och mp) reserverat sig gemensamt. Dessa partier har också gemensamt reserverat sig i fråga om ett tillkännagivande om lika villkor för skolor oavsett driftsform. I övrigt finns reservationer från samtliga partier utom Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Särskilda yttranden har lämnats av Folkpartiet och Vänsterpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Utskottets överväganden	8
Övergripande frågor	8
Etableringsfrågor	11
Ersättningsfrågor	13
Tillsynsfrågor	15
Verksamheten vid fristående skolor	17
Rätten till skolskjuts	19
Reservationer.....	20
1. Lika villkor för skolor oavsett driftsform (punkt 1) – m, fp, kd, c, mp	20
2. Friheten för fristående skolor (punkt 2) – m, kd.....	21
3. Samma rättigheter och skyldigheter för alla skolor (punkt 3) – c	21
4. Utredning av reglerna för fristående skolor (punkt 4) – v	22
5. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – m.....	22
6. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – kd.....	23
7. Begreppet fristående skolor (punkt 6) – m, fp, kd, c	24
8. Etablering av fristående skolor (punkt 7) – m	24
9. Kommunernas påverkan på tillståndsgivning (punkt 8) – m, fp, kd	25
10. Skolverkets tillståndsbehandling (punkt 9) – m, fp, kd, c.....	25
11. Sista datum för besked om etableringstillstånd (punkt 10) – m, fp, kd, c, mp.....	26
12. Tillstånd för fristående skolor för funktionshindrade (punkt 11) – m, fp, kd, c.....	26
13. Ersättningssystemets utformning (punkt 12) – m	27
14. Beräkningsunderlag för ersättning (punkt 13) – m, fp.....	27
15. Riksnorm för ersättning till grundskolor (punkt 14) – m, fp.....	28
16. Riksprislista för gymnasieutbildningar (punkt 15) – m, fp.....	28
17. Prövning av ersättningsnivån av Skolverket (punkt 16) – kd	28
18. Prövning av ersättningsnivån i domstol (punkt 17) – m, fp, c	29
19. Individuella program (punkt 19) – m, fp, kd, c.....	29
20. Vuxenutbildning (punkt 20) – m, fp, kd, c	30
21. Fritidsverksamhet (punkt 21) – m, fp	30
22. Lägsta elevantal (punkt 22) – m, kd	31
23. Rätten till skolskjuts (punkt 24) – m, fp, kd, c.....	31
Särskilda yttranden	33
1. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – fp.....	33
2. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – v	33

Bilaga
Förteckning över behandlade förslag34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Lika villkor för skolor oavsett driftsform

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub275 yrkande 3,
2004/05:Ub322 yrkande 1 och
2004/05:Ub474 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, kd, c, mp)

2. Friheten för fristående skolor

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkande 17.

Reservation 2 (m, kd)

3. Samma rättigheter och skyldigheter för alla skolor

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub275 yrkande 4 och
2004/05:Ub358.

Reservation 3 (c)

4. Utredning av reglerna för fristående skolor

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub330.

Reservation 4 (v)

5. Konfessionella fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub256,
2004/05:Ub432 och
2004/05:Ub474 yrkande 2.

Reservation 5 (m)

Reservation 6 (kd)

6. Begreppet fristående skolor

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub322 yrkande 18 och
2004/05:Ub474 yrkande 3.

Reservation 7 (m, fp, kd, c)

7. Etablering av fristående skolor

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkandena 6, 12 och 16.

Reservation 8 (m)

8. Kommunernas påverkan på tillståndsgivning

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 14,
2004/05:Ub380 och
2004/05:Ub500.

Reservation 9 (m, fp, kd)

9. Skolverkets tillståndshantering

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub228 och
2004/05:Ub474 yrkande 6.

Reservation 10 (m, fp, kd, c)

10. Sista datum för besked om etableringstillstånd

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub269.

Reservation 11 (m, fp, kd, c, mp)

11. Tillstånd för fristående skolor för funktionshindrade

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub479 yrkande 11.

Reservation 12 (m, fp, kd, c)

12. Ersättningssystemets utformning

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkandena 2 och 5.

Reservation 13 (m)

13. Beräkningsunderlag för ersättning

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkande 4.

Reservation 14 (m, fp)

14. Riksnorm för ersättning till grundskolor

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkande 10.

Reservation 15 (m, fp)

15. Riksprislista för gymnasieutbildningar

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkande 9.

Reservation 16 (m, fp)

16. Prövning av ersättningsnivån av Skolverket

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub474 yrkande 7.

Reservation 17 (kd)

17. Prövning av ersättningsnivån i domstol

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub270.

Reservation 18 (m, fp, c)

18. Tillsyn

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub213 samt
2004/05:Ub322 yrkandena 11 och 13.

19. Individuella program

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub230 yrkande 7 och
2004/05:Ub474 yrkande 8.

Reservation 19 (m, fp, kd, c)

20. Vuxenutbildning

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 27,
2004/05:Ub275 yrkande 5,
2004/05:Ub322 yrkande 20 och
2004/05:Ub474 yrkande 9.

Reservation 20 (m, fp, kd, c)

21. Fritidsverksamhet

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub322 yrkande 19.

Reservation 21 (m, fp)

22. Lägsta elevantal

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub474 yrkande 5 och
2004/05:N407 yrkande 12.

Reservation 22 (m, kd)

23. HBT-frågor

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub442 yrkande 6.

24. Rätten till skolskjuts

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 15,
2004/05:Ub322 yrkande 21 och
2004/05:Ub474 yrkande 4.

Reservation 23 (m, fp, kd, c)

Stockholm den 10 mars 2005

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Ulf Nilsson (fp), Inger Lundberg (s), Sten Tolgfors (m), Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Inger Davidson (kd), Nils-Erik Söderqvist (s), Margareta Pålsson (m), Louise Malmström (s), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Sören Wibe (s), Tobias Billström (m), Mikaela Valtersson (mp), Christer Adelsbo (s) och Lennart Gustavsson (v).

Utskottets överväganden

Övergripande frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkanden om lika villkor för skolor oavsett driftsform och om friheten för fristående skolor. Vidare bör yrkanden om utredning av reglerna för fristående skolor, konfessionella fristående skolor och begreppet fristående skolor avslås.

Jämför *reservationerna* 1 (*m, fp, kd, c, mp*), 2 (*m, kd*), 3 (*c*), 4 (*v*), 5 (*m*), 6 (*kd*) och 7 (*m, fp, kd, c*) samt *särskilda yttranden* 1 (*fp*) och 2 (*v*).

Motionerna

Moderaterna understryker i motion 2004/05:Ub322 yrkande 1 betydelsen av att alla skolor skall ha samma **villkor**. Den moderata skolpolitiken syftar enligt motionärerna till att alla skolor skall vara av hög kvalitet oavsett driftsform och oavsett i vilken kommun de ligger. Kristdemokraterna framhåller i motion 2004/05:Ub474 yrkande 1 att de fristående skolorna inte enbart är ett komplement till kommunala skolor utan både fristående och kommunala skolor är var för sig viktiga delar av skolväsendet. Fristående skolor är inte ett skolväsendets B-lag, snarare kommer enligt Kristdemokraterna mycket av organisatorisk och pedagogisk förnyelse från fristående skolor. Också Centerpartiet poängterar i motion 2004/05:Ub275 yrkande 3 friskolornas betydelsefulla roll i det svenska skolväsendet, bl.a. genom den mångfald av olika pedagogiska inriktningar som de representerar. Motionärerna menar att de utgör ett viktigt inslag i den öppenhet och valfrihet som skall känneteckna skolväsendet.

I motion 2004/05:Ub322 yrkande 17 hävdar Moderaterna att de fristående skolornas **frihet** har minskat sedan friskolereformen, bl.a. genom att ersättningsystemet försämrats stegvis.

Centerpartiet framhåller i motion 2004/05:Ub275 yrkande 4 att fristående skolor skall ha samma **rättigheter och skyldigheter** som den kommunala skolan. Motionärerna redovisar ett antal områden där man menar att villkoren är olika: möjligheten för barn med funktionsnedsättning att gå i fristående skola, intagningsreglerna till gymnasiet, möjligheten att driva individuella program samt reglerna om skolskjuts. I motion 2004/05:Ub358 (s) yrkas om rättvisa villkor för kommunala och fristående skolor. Motionärerna menar att de fristående skolorna genom lagstiftning måste förmås att ta större och mer långsiktigt ansvar för sina elever.

Vänsterpartiet begär i motion 2004/05:Ub330 en **utredning** om de samhällseliga konsekvenserna av gällande regler för fristående skolor. Utredningen bör enligt motionärerna ta upp frågor om kommunernas och statens ekonomi

och möjligheter att planera samt friskolornas inverkan på jämställdhet, segregation, skoldemokrati och inflytande.

Konfessionella skolor behandlas i tre motioner. Kristdemokraterna framhåller i motion 2004/05:Ub474 yrkande 2 att skolor med konfessionell inriktning fyller en viktig uppgift. Motionärerna poängterar att dessa skolor inte skall utsättas för vare sig hårdare eller mildare granskning än övriga skolor. Det är också viktigt att de konfessionella skolorna tillåts ha konfessionella inslag i undervisningen så länge detta inte bryter mot den värdegrund som alla skolor skall omfatta. I motion 2004/05:Ub432 (fp) ifrågasätter motionären om offentliga medel skall användas för att fostra och utbilda i en viss tro då det finns tveksamhet om konfession och svensk läroplan kan samverka. I motion 2004/05:Ub256 (s) understryks vikten av att konfessionella skolor utsätts för en regelbunden och noggrann granskning för att bidrag skall kunna utgå, eftersom risken finns att det blir den konfessionella skolans religiösa inriktning som dominerar undervisningen.

Moderaterna och Kristdemokraterna tar upp **begreppet fristående skolor** i anledning av att Skollagskommittén i betänkandet *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121) föreslår att dessa skolor i stället skall benämnas ”enskilda skolor”. Partierna motsätter sig i motionerna 2004/05:Ub322 yrkande 18 respektive 2004/05:Ub474 yrkande 3 att beteckningen ändras eftersom enskilda skolor ger associationer till, och därmed kan förväxlas med, icke offentligt finansierade privata skolor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

När utskottet behandlade proposition 2001/02:35 *Fristående skolor* uttalade utskottet (bet. 2001/02:UbU7) att en grundläggande förutsättning när det gäller att skapa en skola för alla är att villkoren för fristående skolor och offentliga skolor görs rättvisa och likvärdiga. Likvärdiga ekonomiska villkor är också en förutsättning för verklig valfrihet, särskilt för elever från ekonomiskt svaga grupper eller elever som är i behov av särskilt stöd. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Skollagskommitténs betänkande *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121) innehåller en rad förslag som berör fristående skolor och därmed också flertalet av de motionsyrkanden som behandlas i detta betänkande. Kommitténs förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Arbetet bedrivs i samverkan mellan Socialdemokraterna respektive Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Utskottet anser att resultatet av beredningen bör avvaktas innan ställning tas i frågor som berörs av skollagsarbetet. Utskottet anser därmed också att det inte finns behov av en utredning om de samhällsliga konsekvenserna av gällande regler för fristående skolor.

När det gäller yrkandena om konfessionella skolor har utskottet senast i betänkande 2003/04:UbU4 *Fristående skolor* framhållit att riksdagen inte bör göra något särskilt uttalande med anledning av liknande motionsyrkanden. Utskottet har ingen annan uppfattning nu men vill ändå påpeka att fristående

skolor, såväl på grundskolenivå som på gymnasienivå, enligt gällande regler i skollagen (1985:1100) skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet (9 kap. 2 och 8 §§). I samma lagrum stadgas att en fristående skola, inom ramen för den gemensamma värdegrunden, får ha en konfessionell inriktning.

Utskottet finner det också viktigt att i sammanhanget hänvisa till följande uttalanden som regeringen gjorde i förarbetena till dessa bestämmelser (prop. 1995/96:200 *Fristående skolor m.m.*).

I en fristående skola med konfessionell profil måste undervisningen i religionskunskap, men även utbildningen i övrigt, bedrivas under iakttagande av läroplanens krav på saklighet och allsidighet, öppenhet för skilda uppfattningar, tolerans samt möjligheter till personliga ställningstaganden. – – – En fristående skola skall hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och läroplanerna samt klart ta avstånd från det som strider mot dessa värden. Undervisningen får inte i något ämne vara indoktrinerande eller tendentiös. Elevens rätt till en saklig och allsidig undervisning av god kvalitet kan aldrig underordnas föräldrarnas rätt att välja en undervisning som överensstämmer med deras religiösa eller filosofiska övertygelse.

I den nämnda propositionen underströk regeringen att Skolverket i sin tillsyn av fristående skolor särskilt bör ge akt på om skolan bedriver sin verksamhet i enlighet med skollagens och läroplanernas värdegrund och allmänna mål. Om Skolverket i sin tillsyn finner att undervisningen i den fristående skolan inte lever upp till dessa krav, skall beslutet om godkännande återkallas. Utöver Skolverkets ordinarie inspektioner fick verket i juni 2003 i uppdrag av regeringen att genomföra en särskild inspektion. Skolverket överlämnade den 15 januari 2004 rapporten *Inspektion av fristående skolor med konfessionell inriktning eller motsvarande* (dnr 54-2003:2372). Enligt rapporten omfattade inspektionen sammanlagt 25 fristående grundskolor. Av dessa skolor har 19 skolor av huvudmannen betecknats som konfessionella: 13 kristna, 4 islamiska och 2 judiska. Övriga sex skolor har av huvudmannen betecknats som språkligt/etniska eller allmänna till sin inriktning men haft en profil som gjort att Skolverket ansett att de borde ingå i inspektionen. Skolverkets samlade bedömning i rapporten visade att skolornas verksamhet inte stred mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för all utbildning inom det offentliga skolväsendet. Det fanns t.ex. inga indikationer på att allsidigheten och sakligheten i undervisningen skulle åsidosättas. Däremot hade skolorna problem som orsakas av bristande styrning, ledning och kvalitetssäkring. På samtliga skolor har Skolverket funnit anledning att antingen ge förelägganden om brister som måste åtgärdas eller peka på behov av ytterligare utveckling av verksamheten. Utskottet vill i detta sammanhang också hänvisa till den pågående beredningen av Skollagskommitténs förslag till ny skollag.

Utskottet anser vidare att yrkandena om benämningen på fristående skolor bör avslås i avvaktan på regeringens förslag till ny skollag.

Etableringsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om etableringsfrihet, kommunens roll vid tillståndsgivning, hanteringen av ansökningar om att starta fristående skolor samt tillstånd för fristående skolor för funktionshindrade. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående beredningsarbete.

Jämför *reservationerna 8 (m), 9 (m, fp, kd), 10 (m, fp, kd, c), 11 (m, fp, kd, c, mp) och 12 (m, fp, kd, c).*

Motionerna

Moderaterna menar i motion 2004/05:Ub322 yrkande 16 att **etableringsfriheten** för fristående skolor hotas genom förslag om att kommunerna i princip ges vetorätt vid nyetableringar och skyddas från konkurrens från fristående alternativ. Riksdagen har vid ett flertal tillfällen uttalat sig mot kommunal vetorätt men det finns enligt motionärerna all anledning att återupprepa kravet. Det är staten som skall godkänna alla skolor och också staten som skall kunna dra in tillståndet och rätten till bidrag för skolor som inte uppfyller de grundläggande kvalitetskraven (yrkande 12). I samma motion, yrkande 6, pekar Moderaterna på problemet med att kommuner kan använda plan-, bygg- och lokalfrågor för att hindra etablering av friskolor. Kommunerna utgår från ett intresse av att skydda den egendrivna verksamheten från konkurrens genom att inte hjälpa friskolor att finna lokaler för sin verksamhet.

Folkpartiet menar i motion 2004/05:Ub258 yrkande 14 att **kommunernas möjligheter att inverka** negativt på en friskolas ansökningsprocess måste upphöra. Motionärerna menar att Skolverket har den största kompetensen att bedöma vilka fristående skolor som uppfyller de krav som ställs och är till skillnad från kommunen en neutral part.

Kommunernas inflytande behandlas också i motion 2004/05:Ub500 (s) där motionären anser att Skolverket måste ta större hänsyn till hur kommunerna påverkas vid etableringar av fristående skolor så att inte den sammantagna utbildningsverksamheten i kommunerna försämras. I motion 2004/05:Ub380 (s) framhålls att beslutet om fristående skolor och riksrekryterande gymnasieutbildningar fattas av statliga myndigheter medan de ekonomiska konsekvenserna drabbar kommunerna. Problemet enligt motionärerna är att kostnaderna för elever på sådana utbildningar och skolor inte kan balanseras med motsvarande kostnadssänkningar och att detta på längre sikt innebär en kvalitetsmässig utarmning av kommunernas verksamhet. Regelverket kring dessa utbildningar bör därför ses över.

Tre motioner behandlar ansökningsförfarandet. Kristdemokraterna hävdar i motion 2004/05:Ub474 yrkande 6 att ansökningsförfarandet drar ut på tiden hos Skolverket och att många skolor därför får sina **tillstånd** alldeles för sent för att komma i gång med skolorna såsom avsetts och även för sent för att

hinna överklaga. Skolverket måste därför förbättra sina rutiner så att alla som ansökt om tillstånd får besked i rimlig tid. I motion 2004/05:Ub228 (m) anser motionärerna att den som ansöker om att få starta en friskola måste få beslut som ligger väsentligt tidigare än i dag, t.ex. hösten innan den tänkta skolstarten. Ett sista datum för när fristående skolor bör få sina **besked** om de får starta en skola eller inte bör införas enligt motion 2004/05:Ub269 (mp). Datumet skall infalla i god tid innan läsåret startar, men också så att skolan skall kunna överklaga ett eventuellt avslag och ändå kunna starta skolan om beslutet ändras, alternativt ansöka på nytt.

Kristdemokraterna föreslår i motion 2004/05:Ub479 yrkande 11 att Skolverket skall vara tillstånds- och tillsynsmyndighet för alla fristående skolor, även för skolor för **funktionshindrade**. Att Specialskolemyndigheten är tillståndsgivare är enligt motionärerna en oförklarlig särbehandling av de funktionshindrade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

När det gäller yrkandena om etablering av fristående skolor och kommuners möjlighet att inverka på förfarandet bör de enligt utskottets uppfattning avslås med hänvisning till tidigare riksdagsbehandling. Enligt gällande bestämmelser i skollagen (1985:1100) skall Skolverket förklara en godkänd fristående skola på grundskolenivå berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner. Ett sådant beslut skall dock inte fattas om skolans verksamhet skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen (9 kap. 6 och 6 a §§). Motsvarande bestämmelser finns för fristående skolor på gymnasienivå, nämligen att beslut om rätt till bidrag inte skall fattas i fråga om utbildning som skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i den kommun där skolan är belägen eller i närliggande kommuner (9 kap. 8 och 8 b §§).

I förordningen (1996:1206) om fristående skolor föreskrivs att när Skolverket handlägger ärenden om godkännande av och bidrag till fristående grundskolor och särskolor, skall verket ge den kommun där skolan skall vara belägen tillfälle att yttra sig. När kommunen yttrar sig bör den bifoga en konsekvensbeskrivning (1 a kap. 2 §). Motsvarande gäller i ärenden om bidrag till fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor med tillägget att även närliggande kommuner som kan antas bli berörda av en etablering av en skola skall ges tillfälle att yttra sig över ansökan (2 kap. 2 §).

Utskottet behandlade motioner om etablering av fristående skolor i motionsbetänkandet *Fristående skolor* (bet. 2003/04:UbU4). Utskottet framhöll då att riksdagen våren 2002 avslog regeringens förslag i propositionen *Fristående skolor* (prop. 2001/02:35, bet. 2001/02:UbU7, rskr. 184) om tydligare och mer detaljerade lagregler för Skolverkets prövning av om en fristående skola skall ha rätt till kommunala bidrag. Regeringen hade föreslagit att Skolverket inte skulle förklara en fristående skola berättigad till bidrag, om skolans verksamhet vid en helhetsbedömning, som bl.a. innefattade skolans

storlek, geografiska läge och – på gymnasienivå – utbildningens innehåll, skulle innebära påtagliga negativa följder för skolväsendet i kommunen eller i närliggande kommuner. I betänkandet refererades också riksdagsbehandlingen under riksmötet 2002/03. Frågan om kommunernas inflytande togs då upp till behandling med anledning av ett motionsyrkande från Vänsterpartiet (bet. 2002/03:UbU15). Denna gång biföll riksdagen en fempartireservation om avslag på motionsyrkandet och om bibehållande av de bestämmelser som gäller i dag. I sammanhanget vill utskottet också erinra om den pågående beredningen av ny skollag.

När det gäller hanteringen av ansökningar om tillstånd att starta en fristående skola och om tidpunkten för besked till den som ansökt om ett sådant tillstånd anför utskottet följande. Skolverket har i rapporten *Skarpare rutiner vid tillståndsprövning och inspektion av fristående skolor* (dnr 01-2003:1995) redogjort för Skolverkets arbete med tillståndsgivning. En undersökning gjord av verket visar att huvudmännen för fristående gymnasieskolor menar att alltför sena tillståndsbeslut är ett mycket stort problem. Skolorna vill helst ha beslut före oktober året innan skolan skall starta. Tidig kunskap om ärendenas utgång skulle även underlätta kommunernas planläggning av det totala skolväsendet i kommunen. Inför bidragsåret 2004 hade Skolverket som målsättning att de som lämnat in ansökan före den 1 februari 2003 skulle få ett beslut tidigt under hösten. Skolverket mottog 23 ansökningar före detta datum och samtliga var färdigbehandlade den 1 oktober. Skolverket föreslår i rapporten att skollagen ändras så att ansökan om att få starta en fristående skola skall ha inkommit till Skolverket före den 1 februari läsåret innan skolan skall starta. Enligt uppgift från Utbildningsdepartementet bereds denna fråga inom ramen för arbetet med en ny skollag.

När det gäller yrkandet om att Skolverket bör vara tillstånds- och tillsynsmyndighet för fristående skolor för funktionshindrade bör detta avslås med hänvisning till att frågan redan är aktualiserad i samband med arbetet med ny skollag inom Regeringskansliet.

Ersättningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om ändrade regler för ersättningssystemets utformning och om prövning av ersättningsnivån i domstol med hänvisning till gällande regler, tidigare ställningstaganden samt pågående utredning.

Jämför reservationerna 13 (m), 14 (m, fp), 15 (m, fp), 16 (m, fp), 17 (kd) och 18 (m, fp, c).

Motionerna

Moderaterna hävdar i motion 2004/05:Ub322 att ersättningssystemet för fristående skolor har försämrats stegvis till nackdel för de fristående skolorna (yrkande 2). **Ersättningssystemets utformning** är enligt motionärerna av central betydelse för de fristående skolornas möjlighet att bedriva sin verksamhet. Moderaterna menar också att kommunernas beräkningsunderlag för ersättningarna behöver bli betydligt mer enhetligt och transparent (yrkande 4). Med nuvarande ersättningssystem är de fristående skolorna beroende av kommunledningens godtycke i fråga om hur stor ersättningen skall bli per elev. Moderaterna tar också upp problematiken med lokaltillgång och lokal-kostnader för fristående skolor. Motionärerna pekar på att lokalkostnaderna varierar mellan kommuner och skolor och att det också skiljer sig från kommun till kommun hur hyrorna sätts och fördelas. Osäkerheten bland de fristående skolorna är därför stor (yrkande 5).

I Moderaternas motion 2004/05:Ub322 yrkande 10 begärs ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en **riksnorm** för ersättningsnivån till **fristående grundskolor**. Skolverket bör få i uppdrag att utforma en normalprislita för ersättningsnivån. Ett sådant normvärde skall kunna ligga till grund för överenskommelser mellan kommun och skola och användas vid eventuella tvister. I samma motion, yrkande 9, föreslår Moderaterna att **riksprislistan för gymnasieutbildningar** återinförs. Genom riksprislistan garanteras eleverna att skolorna har en långsiktighet.

Kristdemokraterna anser i motion 2004/05:Ub474 yrkande 7 att ett nytt ersättningssystem för fristående gymnasieskolor skolor bör införas. Man menar att kommunen i dialog med de fristående skolorna skall fastställa ersättningen och om någon av parterna är missnöjd skall denne kunna **vända sig till Skolverket** för prövning.

I motion 2004/05:Ub270 (mp) föreslås att friskolor skall få rätt att få de kommunala bidragen prövade av **allmän förvaltningsdomstol** genom förvaltningsbesvär. Det skulle betyda att domstolen inte bara kan undanröja ett felaktigt beslut utan även beslutar vilken ersättning kommunen skall betala till friskolan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet behandlade bidragsfrågor till fristående skolor senast i betänkande 2003/04:UbU4, *Fristående skolor*. Vad gäller bidrag till fristående grundskolor framhöll utskottet att likvärdiga och rättvisa villkor skall gälla för alla skolor oavsett huvudman, och utskottet menade också att det är viktigt att denna princip kan upprätthållas. Utskottet har fortfarande denna uppfattning.

Reglerna om fördelning av resurser till grundskolan finns i 9 kap. 6 § skollagen. Där stadgas att för varje elev som genomgår utbildning motsvarande den som ges i grundskolan lämnas bidrag av hemkommunen. Bidraget skall bestämmas med hänsyn till skolans åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till de egna

grundskolorna. Utskottet förutsätter, liksom i betänkande 2003/04:UbU4, att kommunerna utvecklar regler för resursfördelningen på grundskolenivån som är rimliga. En prislista på nationell nivå för grundskolan kan utskottet inte förorda eftersom förutsättningarna för skolverksamheten är alltför skiftande mellan olika kommuner.

När det gäller ersättningssystemet för fristående gymnasieskolor regleras detta i 9 kap. 8 a § skollagen. Där stadgas att om utbildningen i bidragshänseende har hänförs till ett sådant nationellt program som elevens hemkommun anordnar, skall bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. Paragrafens lydelse beslutades våren 2002 (prop. 2001/02:35, bet. 2001/02:UbU7, rskr. 184) och utskottet ansåg att det nya bidragssystemet, bättre än vad riksprislistan gjort, borde kunna garantera att likvärdiga och rättvisa ekonomiska villkor skulle gälla för kommunala och fristående gymnasieskolor. Utskottet har fortfarande denna uppfattning.

Utskottet vill också peka på att riksdagen, samtidigt som de nya bidragsreglerna för fristående gymnasieskolor beslutades, gjorde ett tillkännagivande till regeringen om behovet av att det utarbetades ett system för redovisning av kostnaderna för olika program vid kommunala gymnasieskolor. Ett sådant system har utarbetats av Skolverket.

Slutligen erinrar utskottet om att riksdagen nyligen har beslutat om ändringar i reglerna för bidrag till fristående gymnasieskolor (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:UbU1). Ändringen innebär att ersättningen, för det fall elevens hemkommun inte anordnar det aktuella programmet, alltid skall utgå med det belopp som har föreskrivits av regeringen eller den myndighet regeringen bestämt.

När det gäller yrkandet om domstolsprövning av kommunens bidrag till fristående skolor anser utskottet att beredningen av Skollagskommitténs betänkande inom Regeringskansliet bör avvaktas.

Tillsynsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om tillsyn med hänvisning till tidigare ställningstagande.

Motionerna

Moderaterna anser i motion 2004/05:Ub322 yrkande 11 att tillsynen av hur fristående skolor efterlever de regler som gäller för skolverksamheten även i fortsättningen skall skötas av Skolverket. I samma motion, yrkande 13, understryker Moderaterna att kommunerna inte skall ha insyns- och granskningsrätt i de fristående skolorna. Detta är inte acceptabelt då kommunerna själva driver skolor och då de kan komma att ges ökat inflytande över om

fristående skolor över huvud taget skall godkännas eller få fortsätta sin verksamhet. I motion 2004/05:Ub213 (m) anføres att alla friskolor skall utvärderas, men inte av kommunerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Fristående skolor skall i fråga om sin utbildning stå under tillsyn av Skolverket och vara skyldiga att delta i den uppföljning och utvärdering av skolväsendet som genomförs av verket. Bidragsberättigade fristående skolor är skyldiga att i den utsträckning som kommunen bestämmer delta i den uppföljning och utvärdering som kommunen gör av sitt eget skolväsende.

I behandlingen av betänkande 2002/03:UbU15, *Fristående skolor*, biföll riksdagen en reservation rörande uppföljning och utvärdering av fristående skolor. Reservanterna konstaterade att det fanns en vilja hos regeringen att låta kommunerna kontrollera de fristående skolorna, något som de vände sig emot. Enligt deras mening skall uppföljning och utvärdering av fristående skolor utföras av Skolverket. Riksdagens tillkännagivande med anledning härav hanteras enligt uppgift från Utbildningsdepartementet tillsammans med förslaget om ny skollag.

Skolverket fick i juni 2003 ett uppdrag att bl.a. redovisa hur verket inom ramen för den nya utbildningsinspektionen kunde skapa nya och skarpa rutiner och metoder för inspektion av fristående skolor, liksom för verkets tillsyn under nya skolors andra verksamhetsår. Särskild tonvikt skulle läggas vid hur Skolverket kan säkra att läroplanernas värdegrund och allmänna mål följs i verksamheten. I januari 2004 redovisade Skolverket rapporten *Skarpare rutiner vid tillståndsprövning och inspektion av fristående skolor* (som också omnämns ovan). I rapporten redogör verket för i vilken omfattning inspektion genomförts enligt uppdraget, vilka iakttagelser som gjorts samt vilka åtgärder detta föranlett. I rapporten redogör verket för en rad åtgärder som man avser att vidta inom ramen för dess tillståndsgivning respektive inspektion. Därutöver föreslår myndigheten ett antal författningsändringar samt en utredning för att studera för- och nackdelar med olika huvudmannaformer. Också detta förslag bereds tillsammans med förslaget om ny skollag.

Utskottet vill slutligen peka på att frågorna om information från en fristående skola till Skolverket eller till en kommun där skolan är belägen behandlas i samband med beredningen av ny skollag.

Verksamheten vid fristående skolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om fristående skolors möjlighet att anordna individuella program, vuxenutbildning och fritidsverksamhet. Yrkanden om lägsta elevantal samt undervisning i HBT-frågor bör också avslås. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående beredningsarbete.

Jämför *reservationerna 19 (m, fp, kd, c), 20 (m, fp, kd, c), 21 (m, fp) och 22 (m, kd).*

Motionerna

Kristdemokraterna och Miljöpartiet anser att fristående skolor skall kunna erbjuda elever individuella program. Miljöpartiet föreslår i motion 2004/05:Ub230 yrkande 7 att riksdagen skall besluta att friskolor skall få rätt att anordna **individuella program**. Motionärerna menar att möjligheten att välja skola kan fungera motiverande och att detta är viktigt ur ett rättviseperspektiv. Kristdemokraterna begär i motion 2004/05:Ub474 yrkande 8 ett tillkännagivande till regeringen att fristående skolor skall få rätt att starta individuella program. Begränsningen är enligt motionärerna orimlig. De menar att många fristående skolor kan vara väl lämpade att ta emot elever som saknar studiemotivation då många skolor drivs med alternativa och nyskapande pedagogiska metoder.

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet menar att fristående skolor skall få rätt att anordna **vuxenutbildning**. Moderaterna framhåller i motion 2004/05:Ub322 yrkande 20 att vuxenutbildningen liksom andra utbildningsformer bör gynnas av etableringsfrihet. I motion 2004/05:Ub258 yrkande 27 föreslår Folkpartiet att fristående vuxenutbildningsenheter skall få etableras enligt samma villkor som gäller för fristående gymnasieskolor. Kristdemokraterna anser i motion 2004/05:Ub474 yrkande 9 att det skall vara möjligt att starta fristående skolor för att bedriva vuxenutbildning på motsvarande sätt som gäller för grund- och gymnasieskolor. I motion 2004/05:Ub275 yrkande 5 menar Centerpartiet att fristående skolor för vuxenutbildning måste tillåtas med samma förutsättningar och regelverk som gäller för fristående skolor.

Moderaterna anser i motion 2004/05:Ub322 yrkande 19 att fristående skolor bör få rätt, men inte ha skyldighet, att erbjuda och få ersättning för **fritidsverksamhet**. Motionärerna menar att det för de flesta elever är både praktiskt och tryggt att fritidsverksamheten samverkar med – och också finns i anslutning till – skolan.

Två motionsyrkanden rör kravet att en fristående skola skall ha minst 20 elever för att godkännas. I motionerna 2004/05:Ub474 yrkande 5 och 2004/05:N407 yrkande 12 begär Kristdemokraterna ett tillkännagivande till regeringen att tillämpningen av dispensmöjligheterna från **lägsta elevantal**

bör ses över. Kravet innebär att många byskolor hotas av stängning, och motionärerna menar att om finansieringslösningar finns för att driva en skola och övriga krav uppfylls, skall inte det exakt antalet elever få vara avgörande för om skolan ges tillstånd eller ej.

I motion 2004/05:Ub442 (c, fp, v, mp) yrkande 6 menar motionärerna att det måste tydliggöras att alla elever har samma rätt till en objektiv undervisning i frågor om sexualitet och samlevnad, inklusive undervisning om **frågor om homo-, bi- och transsexualitet**. Enligt motionärerna förekommer inte en sådan undervisning i alla fristående skolor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena med hänvisning till tidigare ställningstaganden och Regeringskansliets arbete med ny skollag.

Utskottet avstyrkte i samband med behandlingen av gymnasiepropositionen (bet. 2003/04:UbU13) yrkanden om individuella program i fristående gymnasieskolor. Utskottet var inte berett att bifalla yrkandena och hänvisade till den möjlighet som finns för regeringen att ge tillstånd för friskolor att anordna individuella program. Utskottet har ingen annan uppfattning nu men hänvisar till arbetet med den nya skollagen där denna fråga övervägs.

Utskottet avstyrkte yrkanden om fristående skolor inom vuxenutbildningen senast i betänkande 2003/04:UbU4. Utskottet anförde bl.a. att en ordning som innebär att fristående utbildningsanordnare skulle ges rätt av Skolverket att få bidrag från elevernas hemkommuner skulle innebära att kommunerna frånges inflytande över verksamhetens omfattning och inriktning. Utskottet har samma uppfattning nu och kan således inte ställa sig bakom yrkandena. I sammanhanget kan framhållas det breda utbud av anordnare – kommunala vuxenskolan, folkhögskolor, organisationer och enskilda utbildningsanordnare – som erbjuder vuxenutbildning.

Utskottet behandlade ett liknande yrkande om möjligheten att driva fritidshem vid en fristående skola i betänkande 2003/04:UbU4. Utskottet hänvisade till att Skollagskommittén föreslagit att fritidshemmet skall ingå som en frivillig del i skolväsendet. Utgångspunkten är att huvudmannen för skolan där eleven går skall erbjuda fritidshem. Förslaget innebär att såväl offentliga som enskilda huvudmän är skyldiga att erbjuda verksamheten. Skyldigheten skall dock inte gälla redan befintliga friskolor. Ersättning skall enligt förslaget lämnas från hemkommunen enligt samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina skolor.

Yrkanden om lägsta elevantal behandlades också i betänkande 2003/04:UbU4, och utskottet hänvisade då till beredningen av Skollagskommitténs förslag.

När det slutligen gäller yrkandet om undervisning i frågor om homo-, bi- och transsexualitet hänvisar utskottet till tidigare behandling av yrkanden om sex- och samlevnadsundervisning i fristående skolor i betänkande 2003/04:UbU4. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå yrkandena med hänvisning till Skolverkets tillsyn och kvalitetskontroll samt till att Skolverket

inte tidigare funnit några brister i fristående skolors sex- och samlevnadsundervisning.

Rätten till skolskjuts

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkanden om rätt till skolskjuts till fristående skola med hänvisning till tidigare ställningstagande.

Jämför *reservation 23 (m, fp, kd, c)*.

Motionerna

Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet begär tillkännagivanden om skolskjuts till fristående skola. Moderaterna menar i motion 2004/05:Ub322 yrkande 21 att rätten till skolskjuts inte skall styras av skolans huvudmannaskap eftersom elevernas valfrihet då i praktiken begränsas starkt. Det är enligt motionärerna rimligt att kommuner bekostar skolskjuts även till fristående skolor så länge det inte innebär en merkostnad för kommunen. Folkpartiet anser i motion 2004/05:Ub258 yrkande 15 att den elev som skulle haft rätt till skolskjuts till den skola som kommunen anvisat skall ha rätt att använda den resursen för att ta sig till en annan skola om den också ligger långt från hemmet. I motion 2004/05:Ub474 yrkande 4 menar Kristdemokraterna att vid val av annan skola än den närmast belägna det är rimligt att kommunen står för resekostnader motsvarande kostnaden till närmaste skola. Resterande del av kostnaden bör enligt motionärerna bekostas av eleven.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena med hänvisning till tidigare ställningstagande.

Utskottet behandlade liknande yrkanden i betänkande 2003/04:UbU4. Utskottet föreslog att yrkandena skulle avslås samtidigt som man framhöll att ingenting hindrar en kommun från att erbjuda kostnadsfri skolskjuts till en elev om kommunen finner det skäligt och erbjudandet inte medför merkostnader för kommunen. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i reservationen.

1. Lika villkor för skolor oavsett driftsform (punkt 1) – m, fp, kd, c, mp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Tobias Billström (m) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub275 yrkande 3,

2004/05:Ub322 yrkande 1 och

2004/05:Ub474 yrkande 1.

Ställningstagande

Alla skolor skall vara av hög kvalitet oavsett driftsform och oavsett i vilken kommun de ligger. Det handlar om att eleverna skall få en bra kunskapsgrund och trivas i skolan. Det skall också finnas en reell möjlighet för alla elever att välja skola. För att kunna ta till vara den positiva drivkraft som friskolor och elevers möjlighet att välja skola kan utgöra är det viktigt att alla skolor – fristående som kommunala – får verka under likvärdiga villkor. Vi vill också understryka att fristående skolor har en betydelsefull roll i det svenska skolväsendet, inte minst genom den mångfald av olika pedagogiska inriktningar som de representerar. De utgör ett viktigt inslag i den öppenhet och valfrihet som skall känneteckna skolväsendet. Fristående skolor är en viktig del i samhället där människor på många olika sätt visar att de vill ta större ansvar, ha större möjligheter till egna initiativ och vara mycket mer delaktiga i samhället. Fristående skolor är inte enbart ett komplement till kommunala skolor, utan både fristående och kommunala skolor är var för sig viktiga delar av skolväsendet. Fristående skolor är inte ett skolväsendets B-lag, snarare kommer mycket av organisatorisk och pedagogisk förnyelse från just fristående skolor.

2. Friheten för fristående skolor (punkt 2) – m, kd

av Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub322 yrkande 17.

Ställningstagande

Skolverket har nyligen framfört ett antal förslag riktade mot fristående skolors frihet. Skolverket vill göra det möjligt att stänga skolor utan fastslagen anledning och lagakraftvunnet beslut ”när man finner lämpligt”. Den som driver skolor i koncernform skall särbehandlas och tvingas betala avgift vid ansökningar om godkännande. De juridiska formerna för vem som får bedriva skola föreslås vidare begränsas. Det skall ställas högre krav på rektor för fristående skolor än för kommunala. Vi anser att dessa förslag syftar till att begränsa friskolornas frihet. Fokus skall läggas på skolors kvalitet och kunskapsförmedling, inte på driftsform. Även Skollagskommitténs förslag innebär en ökning av regleringen för de fristående skolorna. Själva idén med friskolor är att erbjuda alternativ och bidra till mångfalden i skolsystemet.

3. Samma rättigheter och skyldigheter för alla skolor (punkt 3) – c

av Sofia Larsen (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub275 yrkande 4 och avslår motion 2004/05:Ub358.

Ställningstagande

Fristående skolor måste ha samma rättigheter och skyldigheter som den kommunala skolan. De fristående skolorna måste liksom de kommunala vara förpliktade att erbjuda utbildning på lika villkor för alla elever, även elever som kräver extra ekonomiska resurser som t.ex. funktionshindrade barn. Barn med funktionsnedsättning skall ha samma möjlighet att ta del av de fristående skolorna. Jag menar också att intagningsreglerna för gymnasiet bör ses över

och blir mer konkurrensneutrala. I dag gynnas friskolorna genom att de har "riksintag" och kommunen måste bekosta utbildningen på en friskola oavsett om likvärdig utbildning erbjuds i hemkommunen eller ej. Reglerna bör ses över för att bli mer konkurrensneutrala. Vidare anser jag att det är angeläget att ta vara på den kunskap och det engagemang som finns också utanför det offentliga skolväsendet för att ge elever som lämnar grundskolan rätt stöd och stimulans för vidare studier. Även fristående skolor skall därför ges möjlighet att erbjuda undervisning inom ramen för individuella program. Det måste finnas en möjlighet även inom vuxenutbildningen att välja utbildningsanordnare. Eleven bör kunna välja själv – det är inte kommunen som skall välja åt eleven. Fristående skolor för vuxenutbildning måste tillåtas. Slutligen menar jag att kommunen bör bidra med skolskjuts till elever i fristående skolor, om det inte är så att detta innebär merkostnader för kommunen. Att elever i fristående skolor inte har denna rätt kan innebära att föräldrar på grund av ekonomiska skäl avstår från att välja en friskola för sina barn.

4. Utredning av reglerna för fristående skolor (punkt 4) – v

av Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub330.

Ställningstagande

Tyvärr saknas det en fullständig analys av vilka samhälleliga konsekvenser det rådande regelverket för fristående skolor har. Det finns därför behov av en utredning som belyser om och på vilket sätt de fristående skolorna påverkar kommunernas ekonomi och möjlighet att planera verksamheten. Utredningen bör även belysa eventuella effekter på annan kommunal verksamhet. Även effekterna på statens ekonomi och verksamhet bör tas upp. Andra frågor som behöver belysas är de fristående skolornas inverkan på jämställdhet och segregation samt skoldemokrati och möjligheter till inflytande.

5. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2004/05:Ub474 yrkande 2

samt avslår motionerna
2004/05:Ub256 och
2004/05:Ub432.

Ställningstagande

Friskolor med konfessionell inriktning är efterfrågade av många föräldrar och bidrar till valfrihet och mångfald i skolan. De verkar inom ramen för ett system där samtliga skolor skall uppfylla de kvalitetskrav som staten ställer upp, med krav på att undervisningen skall vara allsidig och skollag och värdegrund upprätthållas. Varje skola – oavsett i vilken form den drivs – bör granskas med samma ögon. De konfessionella skolorna skall inte särbehandlas vare sig negativt eller positivt. Tillsynen skall behandla skolans kvalitet och allsidighet. Skolverket kom i sin granskning av konfessionella friskolor förra året fram till att ”skolornas verksamhet inte strider mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för all utbildning inom det offentliga skolväsendet”. Regeringen framhårdar i att måla upp de konfessionella skolorna som hotfulla och har vid flera tillfällen sökt politisera kvalitetsgranskningen av skolor.

6. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub474 yrkande 2
samt avslår motionerna
2004/05:Ub256 och
2004/05:Ub432.

Ställningstagande

Skolor med konfessionell inriktning fyller en viktig uppgift. De erbjuder en skolgång som många barn och föräldrar trivs med och känner sig hemma i. Det är viktigt att poängtera att undervisningen i konfessionella skolor skall vara allsidig, men att det kan förekomma inslag av konfessionell karaktär i verksamheten. De konfessionella skolorna skall inte utsättas för vare sig hårdare eller mildare granskning än övriga skolor utan behandlas precis som Skolverket behandlar andra fristående skolor och kommunala skolor. Det är också viktigt att de konfessionella skolorna tillåts ha konfessionella inslag i undervisningen så länge detta inte bryter mot den värdegrund som alla skolor skall omfatta.

7. Begreppet fristående skolor (punkt 6) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2004/05:Ub322 yrkande 18 och
2004/05:Ub474 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att det är olyckligt att ändra benämningen på fristående skolor eftersom det föreslagna uttrycket – enskilda skolor – lätt kan förväxlas med privata skolor. Detta vore missvisande eftersom de fristående skolorna, liksom de kommunala, är offentligt finansierade och öppna för alla. Ordet enskilda associeras till icke-offentligt finansierade skolor. Fristående skolor är ett inarbetat begrepp och också den mest korrekta benämningen.

8. Etablering av fristående skolor (punkt 7) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub322 yrkandena 6, 12 och 16.

Ställningstagande

Alla skolor skall behandlas lika. Av detta följer att staten skall godkänna alla skolor och också kunna dra in tillståndet – och rätten till bidrag – för skolor som inte uppfyller de grundläggande kvalitetskraven. Vi anser att etableringsfriheten hotas. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill att kommunerna i princip skall ges vetorätt till nyetableringar och konkurrens från fristående alternativ. Riksdagen har vid ett flertal tidigare tillfällen uttalat sig mot kommunal vetorätt för friskoleetableringar. Ett särskilt problem utgörs av att kommuner kan använda plan-, bygg- och lokalfrågor för att hindra etablering av friskolor. Många friskolor som sökt och meddelats tillstånd hindras från att starta sin verksamhet av att de inte får tag på lämpliga lokaler. Många kommuner är helt ointresserade av att hjälpa friskolor med att finna lokaler. I sådana fall utgår kommunerna inte från sina kommuninvånarens intresse av alternativ och valfrihet i skolan, utan i stället från ett intresse av att skydda den egendrivna verksamheten från konkurrens.

9. Kommunernas påverkan på tillståndsgivning (punkt 8) – m, fp, kd

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 14
samt avslår motionerna
2004/05:Ub380 och
2004/05:Ub500.

Ställningstagande

Vi anser att kommunernas möjligheter att inverka negativt på en friskolas ansökningsprocess måste upphöra. Skolverket har den största kompetensen att bedöma vilka fristående skolor som uppfyller de krav som ställs. Till skillnad från kommunen är verket en neutral part. En del kommuner ser på friskolor ur ett snävt perspektiv, trots att alla elever, även de i kommunala skolorna, gynnas av att en friskola finns i området. Konkurrensen höjer kvaliteten.

10. Skolverkets tillståndsbehandling (punkt 9) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2004/05:Ub228 och
2004/05:Ub474 yrkande 6.

Ställningstagande

För att få driva en fristående skola med offentligt stöd krävs tillstånd från Skolverket. För att skolorna skall ha tillräckligt med tid för alla förberedelser måste de få sina tillstånd i god tid innan terminen börjar. Under senare år har ansökningsförfarandet dragit ut på tiden hos Skolverket och många skolor har fått sina tillstånd alldeles för sent för att hinna komma i gång med skolorna. Ibland får de sökande beslut så sent att de inte ens hinner överklaga inför nästkommande ansökningsomgång. Skolverket måste förbättra sina rutiner så att alla som ansökt om tillstånd får besked i rimlig tid.

11. Sista datum för besked om etableringstillstånd (punkt 10) – m, fp, kd, c, mp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Tobias Billström (m) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub269.

Ställningstagande

Vi anser att det bör finnas ett sista datum för när fristående skolor bör få sina besked om de får starta friskola för att i god tid kunna förbereda sin start till nästa hösttermin om de får tillstånd. Detta datum skall infalla i god tid innan läsåret startar och också i god tid innan ansökningstiden hos Skolverket går ut för nästa ansökningsomgång. Även besked om avslag är viktigt att få tidigt så att skolan kan hinna med att överklaga avslaget eller kunna ansöka på nytt i nästa ansökningsomgång.

12. Tillstånd för fristående skolor för funktionshindrade (punkt 11) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub479 yrkande 11.

Ställningstagande

De fristående skolor som motsvarar specialskolan är en viktig del i den mångfald som vi eftersträvar. Normalt är Skolverket tillstånds- och tillsynsmyndighet för de fristående skolorna, men regeringen har beslutat att styrelsen för Specialskolemyndigheten skall vara tillståndsmyndighet för fristående skolor för funktionshindrade. Detta är ytterligare ett exempel på en helt oförklarlig särbehandling av de funktionshindrade. Vi anser att Skolverket bör vara tillstånds- och tillsynsmyndighet för alla fristående skolor, men självklart i samråd med Specialskolemyndigheten när det gäller skolor för funktionshindrade.

13. Ersättningssystemets utformning (punkt 12) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Ub322 yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Sedan friskolereformen genomfördes har ersättningssystemet försämrats stegvis, till nackdel för de fristående skolorna. Sedan 1997 utgår ersättning per elev som fastställs av kommunen, något som har lämnat ett stort utrymme för godtycke till kommunerna, trots att dessa samtidigt är konkurrenter till de fristående skolorna. Eftersom ersättningen per elev är helt avgörande för huruvida en fristående skola har finansiella förutsättningar att bedriva någon verksamhet över huvud taget, kan ersättningsnivån bli ett sätt för kommunerna att antingen underlätta eller helt slå undan benen för redan etablerad verksamhet. Det kan också användas som ett sätt att uppmuntra friskoleetableringar eller omöjliggöra alternativ i den egna kommunen. Ett annat orosmoment för de fristående skolorna är relaterat till lokaltillgång och stora skillnader i hur lokalkostnader ersätts. De kommunala lokalkostnaderna för skolan varierar kraftigt mellan kommuner och skolor. Hur hyrorna sätts och fördelas över skolor skiljer sig från kommun till kommun. I vissa kommuner kan de egna skolorna nyttja lokaler utan kostnad, i andra inte. Osäkerheten kring ersättningen för lokalkostnaderna är därför stor bland de fristående skolorna.

14. Beräkningsunderlag för ersättning (punkt 13) – m, fp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Ub322 yrkande 4.

Ställningstagande

Kommunernas beräkningsunderlag för ersättningen till de fristående skolorna behöver bli betydligt mer enhetligt och transparent. Med dagens ersättningssystem är de fristående skolorna beroende av kommunledningens godtycke i fråga om hur stor ersättningen per elev skall bli.

15. Riksnorm för ersättning till grundskolor (punkt 14) – m, fp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub322 yrkande 10.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen – i avvaktan på en nationell skolpeng – bör ge Skolverket i uppdrag att utforma en normalprislista för ersättningsnivån till fristående grundskolor. Ett sådant normvärde skall kunna ligga till grund för överenskommelser mellan kommun och skola och användas vid eventuella tvister. På detta sätt får fristående utövare större framförhållning i planeringen. En normalprislista skulle också möjliggöra en långsiktig planering.

16. Riksprislista för gymnasieutbildningar (punkt 15) – m, fp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub322 yrkande 9.

Ställningstagande

I avvaktan på en nationell skolpeng vill vi återinföra den s.k. riksprislistan för fristående gymnasieskolor. Genom riksprislistan garanteras eleverna att skolorna har en långsiktighet. Rättssäkerheten för de fristående skolorna stärks också eftersom det vid tvister om beräkningsgrunder finns en av staten fastställd norm att utgå från.

17. Prövning av ersättningsnivån av Skolverket (punkt 16) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub474 yrkande 7.

Ställningstagande

Jag anser att ett modifierat ersättningssystem bör införas. Samhället skall värna kvaliteten och tryggheten i alla skolor och slå vakt om föräldrarnas möjligheter att välja den skola, oavsett huvudman, som gagnar just deras barns utveckling och lärande. Jag menar därför att kommunen i dialog med de fristående skolorna skall fastställa ersättningen. Om någon är missnöjd med ersättningsnivån skall den parten kunna vända sig till Skolverket för prövning. Verket skall se till att ersättningsnivån stämmer med den som ges för likartad utbildning i kommunal regi.

18. Prövning av ersättningsnivån i domstol (punkt 17) – m, fp, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub270.

Ställningstagande

Vi föreslår att friskolor får rätt att få bidragen prövade av allmän förvaltningsdomstol genom förvaltningsbesvär. Det skulle betyda att domstolen inte bara undanröjer ett felaktigt kommunalt beslut utan även beslutar vilken ersättning kommunen skall betala till friskolan. Dessutom blir då de som beslutet rör besvärberättigade oavsett geografisk hemvist. Med förvaltningsbesvär skulle alla parter slippa den tidsödande och resurskrävande rundgång vi i dag har i systemet. Det skulle också innebära stora vinster för rättssäkerheten – för de fristående skolorna och för de elever som går där – om en domstol inte bara avgör om en kommun gjort rätt eller fel, utan även yttrar sig om vilken ersättning den fristående skolan faktiskt har rätt till.

19. Individuella program (punkt 19) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub474 yrkande 8

och avslår motion
2004/05:Ub230 yrkande 7.

Ställningstagande

Många fristående skolor drivs med alternativa och nyskapande pedagogiska metoder. I vissa fall kan det göra skolorna väl lämpade att ta emot elever som saknar studiemotivation och som av olika anledningar har svårt att klara de nationella gymnasieprogrammen. Det är dock inte tillåtet för fristående gymnasieskolor att starta individuella program, något som vi anser är en orimlig begränsning som bör förändras.

20. Vuxenutbildning (punkt 20) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 27,
2004/05:Ub275 yrkande 5,
2004/05:Ub322 yrkande 20 och
2004/05:Ub474 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi anser att vuxenutbildningen liksom andra utbildningsformer skulle gynnas av etableringsfrihet. Eleven bör kunna välja utbildningsanordnare själv och inte tvingas låta kommunen välja åt sig. Vi anser att det skall vara möjligt att starta fristående skolor för att bedriva vuxenutbildning på motsvarande sätt som gäller för gymnasieskolor.

21. Fritidsverksamhet (punkt 21) – m, fp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub322 yrkande 19.

Ställningstagande

I dag nyttjar i stort sett alla den kommunala skolbarnsomsorgen. För de allra flesta är det både praktiskt och tryggt att fritidsverksamheten samverkar med och finns i anslutning till skolan. Vi vill värna om att fristående skolor på lika villkor som kommunala skolor skall ha rätt att erbjuda och få ersättning för fritidsverksamhet. Fristående skolor skall dock inte vara skyldiga att erbjuda fritidsverksamhet.

22. Lägsta elevantal (punkt 22) – m, kd

av Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub474 yrkande 5 och

2004/05:N407 yrkande 12.

Ställningstagande

Många byskolor i glesbygden hotas av stängning på grund av vikande elevunderlag. Ett alternativ till nedläggning kan vara att starta en fristående skola, t.ex. i form av ett föräldrakooperativ. För att öka förutsättningarna för detta anser vi att möjligheten att få dispens från kravet på minst 20 elever för att få starta en fristående skola bör öka. Om finansieringslösningar finns för att driva en skola och övriga krav uppfylls, skall inte det exakta antalet elever få vara avgörande för om skolan ges tillstånd eller ej.

23. Rätten till skolskjuts (punkt 24) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub258 yrkande 15,

2004/05:Ub322 yrkande 21 och

2004/05:Ub474 yrkande 4.

Ställningstagande

Möjligheten till skolskjuts skall inte styras av skolans huvudmannaskap. Då begränsas elevernas valfrihet starkt i praktiken. Det är rimligt att kommuner bekostar skolskjuts även till fristående skolor så länge det inte innebär en merkostnad för kommunen. Den elev som skulle haft rätt till skolskjuts till den skola kommunen anvisat skall ha rätt att använda den resursen för att ta sig till en annan skola, om den också ligger långt från hemmet.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i yttrandet.

1. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Vi anser att Skolverkets tillsyn över alla skolor måste skärpas. Missförhållandena i vissa skolor får dock inte tas till intäkt för att misskreditera en viss kategori av skolor. Samtidigt vill vi understryka den positiva roll som de fristående skolorna spelar i samhället.

2. Konfessionella fristående skolor (punkt 5) – v

av Lennart Gustavsson (v).

I läroplanerna både för det obligatoriska skolväsendet och för gymnasieskolan anges att undervisningen i skolan skall vara icke-konfessionell. Detta är en mycket viktig princip, särskilt i ett mångkulturellt samhälle. Att undervisningen inte skall ta ställning för en viss trosuppfattning utan i stället uppmuntra till eget kritiskt sökande efter kunskap och ge stöd i skapandet av en egen världsbild är grundläggande i en demokrati. Jag ställer mig därför frågande till hur de fristående skolor som drivs på konfessionell grund uppfyller detta grundläggande krav. Det är svårt att se varför offentliga medel skall användas till verksamheter som på avgörande punkter gör avsteg från gällande läroplaner. Den offentligt organiserade skolans uppgift är enligt min mening bl.a. att utgöra en mötesplats för barn och unga med olika ursprung och därmed verka för integration, förståelse och respekt. Regeringen bör snarast låta se över frågan om offentlig finansiering av konfessionella skolor.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2004

2004/05:Ub213 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av friskolor.

2004/05:Ub228 av Anders Sjölund och Tomas Högström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tidigare besked från Skolverket vad gäller tillstånd för fristående skolor.

2004/05:Ub230 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

7. Riksdagen beslutar att friskolor skall få anordna individuella program.

2004/05:Ub256 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsyn av fristående skolor på konfessionell grund.

2004/05:Ub258 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunernas möjligheter att inverka negativt på en fristående skolas ansökningsprocess måste upphöra.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att elever som har rätt till skolskjuts till en kommunal skola skall kunna använda den resursen för att ta sig till en fristående skola.

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fristående vuxenutbildningsenheter skall få etableras.

2004/05:Ub269 av Mikaela Valtersson (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det införs ett sista datum när de som ansöker om att få starta friskola skall få besked av Skolverket huruvida de får tillstånd att starta skola eller inte.

2004/05:Ub270 av Mikaela Valtersson (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att friskolor får rätt att få bidragen prövade av allmän förvaltningsdomstol genom förvaltningsbesvär.

2004/05:Ub275 av Sofia Larsen m.fl. (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om fristående skolors betydelse.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att fristående skolor skall ha samma rättigheter och skyldigheter som den kommunala skolan.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att fristående skolor för vuxenutbildning skall tillåtas.

2004/05:Ub322 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lika villkor för skolor oavsett driftsform.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om villkoren för fristående skolor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommunernas beräkningsunderlag för ersättning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lokalkostnader vid beräkning av ersättning till friskolor.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommuners användning av plan-, bygg- och lokalfrågor för att hindra etablering av friskolor.
9. Riksdagen begär att regeringen återinför riksprislistan för gymnasieutbildningar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en riksnorm för ersättningsnivån till fristående grundskolor.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsyn av fristående skolor.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om godkännande av fristående skolor.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna inte skall ha insyns- och granskningsrätt i de fristående skolorna.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommunalt veto mot friskoleetableringar.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolors frihet.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om begreppet fristående skolor.

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolors rätt att tillhandahålla och få ersättning för fritidsverksamhet.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolors rätt att bedriva vuxenutbildning.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommuner skall bekosta skolskjuts även till fristående skolor så länge det inte innebär en merkostnad för kommunen.

2004/05:Ub330 av Lennart Gustavsson m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skyndsamt utreda de samhälleliga konsekvenserna av de gällande reglerna för fristående skolor.

2004/05:Ub358 av Lars Wegendal m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rättvisa villkor för kommunala och fristående skolor.

2004/05:Ub380 av Göran Norlander och Kerstin Kristiansson Karlstedt (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om riksrekryterande gymnasieutbildningar och fristående gymnasieskolor.

2004/05:Ub432 av Tina Acketoft (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om offentliga medel till konfessionella skolor.

2004/05:Ub442 av Johan Linander m.fl. (c, fp, v, mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om undervisning i HBT-frågor vid fristående skolor.

2004/05:Ub474 av Inger Davidson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolors betydelse.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konfessionella fristående skolor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om beteckningen fristående skolor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att elever som har rätt till skolskjuts till en kommunal skola skall få använda den resursen för att ta sig till en fristående skola.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten till dispens från kravet på ett elevantal om minst 20 elever för att få tillstånd att driva fristående skola.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Skolverkets tillståndshantering.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nytt ersättningsystem för fristående gymnasieskolor.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående gymnasiers rätt att starta individuella program.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fristående skolors rätt att bedriva vuxenutbildning.

2004/05:Ub479 av Inger Davidson m.fl. (kd):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Skolverket som tillsynsmyndighet för fristående skolor för funktionshindrade.

2004/05:Ub500 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommuners inflytande över fristående skolors etablering.

2004/05:N407 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheterna att driva skolor med lägre elevantal än 20.